

27.2.2025

OKV/386/21/2025

OKV/386/21/2025-OKV-3

VALTIONEUVOSTON OIKEUSKANSLERI

Viite:

Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö 19.2.2025, VN/36093/2024

Asia:

Hallituksen esitys laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

Lausuntoaika

Lausuntopyyntö on lähetetty 19.2.2025 ja lausuntoa on pyydetty 12.3.2025 mennessä, joten lausuntoaika on vain kolme viikkoa.

Lausuntoajasta on ohjeita [Säädösvalmistelun kuulemisohjeessa](#) (valtioneuvoston periaatepäätös 4.2.2016). Ohje ei ole oikeudellisesti sitova, mutta se ilmentää osaltaan perustuslain 2 ja 14 §:ssä säädettyjen osallistumisoikeuksien periaatteita. Ohje toimii myös vertailukohtana suunniteltaessa ja arvioitaessa hyvän säädösvalmistelun periaatteiden toteuttamista käytännössä. Ohjeen mukaan lausuntoaika on vähintään kuusi viikkoa. Lausuntoaika voi vain perustellusta syystä olla lyhyempi.

Lausuntomenettelyn avulla toteutettavan kuulemisen tavoitteena on selvittää valmisteltavaan asiaan liittyvät erilaiset näkökohdat, vaikutukset ja käytännön toteuttamismahdollisuudet. Kuulemisella on siten tärkeä merkitys siinä, että säädösehdotuksesta muodostuu valmistelussa toteuttamiskelpoinen, sekä asiallisesti ja teknisesti asianmukainen. Lausuntoajalla on vaikutusta siihen, miten hyvin perusteltuja ja valmistelua tukevia lausuntoja on mahdollista saada.

Lausuntoajan pituuden määrittelyyn vaikuttaa valmisteltavan asian sisältöön ja kuulemisen tavoitteisiin liittyvä tarkoituksenmukaisuusharkinta ja oikeudellinen harkinta hyvästä lainvalmistelutavasta ja osallistumisoikeuksien toteuttamisesta. Kunkin esityksen olosuhteisiin liittyvän punninnan vuoksi lausuntoajan pituuden arviointi on valmistelevalle ministeriölle vastuulla, joka myös vastaa lainvalmistelusta ja sen laadusta kokonaisuutena. Hyvin lyhyet lausuntoajat ovat kuitenkin ongelmallisia hyvän lainvalmistelutavan ja perustuslaissa säädettyjen osallistumisoikeuksien sekä lainsäätäjää ja hallitusvaltaa sitovan perus- ja ihmisoikeuksien turvaamisvelvoitteiden asianmukaisen toteuttamisen kannalta.

Perustuslakivaliokunta on muun muassa lausunnossaan [PeVL 16/2023 vp](#) kiinnittänyt huomiota säädösvalmistelun kuulemisohjeen mukaisen pääsäännön noudattamiseen, jonka mukaan kirjallisten lausuntojen antamiseen varataan aikaa vähintään kuusi viikkoa. Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt valtioneuvoston huomiota pääsäännöstä poikkeamisen asialliseen perustelemiseen ja hyvän lainvalmistelutavan noudattamiseen.

Kiinnitän huomiota siihen, että pääsääntöä lyhyempi lausunnonantoaika on nyt vain lausuntopyynnössä esitetyn lyhyen perustelun lisäksi perusteltava asianmukaisesti myös itse hallituksen esityksessä. Lyhennetty lausuntoaika johtuu lausuntopyynnön mukaan kiireellisesti käsiteltävien esitysten aikataulusta ja tarpeesta saada laki voimaan viimeistään toukokuussa. Nähdäkseni lausuntopyynnössä ei ole esitetty riittäviä perusteita lyhyelle lausuntoajalle. Hyväksyttäviä syitä poiketa kuulemisohjeesta voivat olla esimerkiksi oikeudellinen välttämättömyys ja oikeudellisista syistä johtuva kiire lainsäädännön valmistelussa (ks. esim. [OKV/390/21/2024](#)).

Hallituksen esitysluonnoksen kieli

Hallituksen esityksistä järjestettävällä kuulemisella on merkitystä perustuslain 14 §:n 4 momentin kannalta, jonka mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Hallituksen esitysten kuulemismenettely on toteutettava niin, että ihmisillä ja eri tahoilla on tosiasialliset mahdollisuudet käyttää perustuslain takaamaa osallistumisoikeuttaan. Vähimmäisvaatimuksista lausuntopyynnön kääntämisessä ruotsin kielelle säädetään kielilain 27, 31 ja 32 §:ssä.

Säädösvalmistelun kuulemisohjeessa todetaan, että julkaistaessa suomenkielinen säädösehdotus ja siihen liittyvä mietintö julkaisuun on kielilain 31 §:n mukaan aina otettava säädösehdotus ruotsinkielisenä sekä ruotsinkielinen tiivistelmä mietinnöstä. Jotta vaatimus tiivistelmästä täyttyisi, tiivistelmän tulee kattaa mietinnön keskeinen sisältö. On huomioitava, että julkaisujen niin kutsuttu kuvailulehti on yleensä niin niukka, ettei se täytä kielilaissa tarkoitettua tiivistelmän vaatimusta, eikä turvaa ruotsinkielisen väestön tiedonsaantitarpeita.

Kiinnitän huomiota siihen, että nyt käsiteltävänä olevassa ruotsinkielisessä lausuntopyynnössä on tiivistelmänä käytetty vain hallituksen esityksen kuvailulehteä. Se ei välttämättä täytä kielilaissa tarkoitetun tiivistelmän vaatimusta edellä tarkoitetulla tavalla.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Oikeuskansleri

Tuomas Pöysti

Esittelijäneuvos

Outi Kostama